



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ υπ' αριθμ. 107/2005
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Γ' ΤΜΗΜΑΤΟΣ
Συνεδρίαση της 22-2-2005**

Σύνθεση :

Πρόεδρος: Γεώργιος Ιουλάκος, Αντιπρόεδρος Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μέλη: Πασχάλης Κισσούδης, Νικόλαος Μαυρίκας, Βλάσιος Ασημακόπουλος, Φωκίων Γεωργακόπουλος, Σωτήριος Παπαγεωργακόπουλος, Ιωάννης Τρίαντος, Πέτρος Τριανταφυλλίδης, Ανδρέας Χαρλαύτης, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια : Κυριακή Γρηγορίου, Πάρεδρος (γνώμη άνευ ψήφου).

Ερώτημα: Το 08/Δ.Τ.Α./22338/19-11-2004 έγγραφο της Περιφέρειας Αττικής, Διεύθυνση Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Διοίκησης Ανατολικής Αττικής.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται ,αν η παραχώρηση χρήσης χώρου με βάση το δικαίωμα εκμετάλλευσης περιπτέρου, στη χερσαία λιμενική Ζώνη Ωρωπού, οφείλει να γίνει έναντι ανταλλάγματος.

I. Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Γ' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε, ως ακολούθως:

Με την ΔΕ 23136/16-7-1977 απόφαση της Νομαρχίας Αττικής παραχωρήθηκε το δικαίωμα εκμετάλλευσης περιπτέρου στον Κουμπαγιώτη Ιωάννη, ενώ με την 3601/10-7-2003 απόφαση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ανατολικής Αττικής μεταβιβάστηκε το εν λόγω δικαίωμα στην σύζυγο του, Κουμπαγιώτη Αργυρώ, λόγω θανάτου του. Με την 3478/1-6-2004 απόφαση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης εγκρίθηκε η εκμίσθωση του περιπτέρου αυτού στην Καραγεωργίου Πάτρα. Περαιτέρω, προκύπτει ότι η χερσαία λιμενική ζώνη Ωρωπού καθορίστηκε για πρώτη φορά το 2000 με την 1069582/7318/B0010 απόφ. του Υπ. Οικονομικών (ΦΕΚ Δ' 660/18-9-2000). Με την 57/20-9-2004 πράξη της Λιμενικής Επιτροπής εγκρίνεται η παραχώρηση χρήσης χώρου στην χερσαία Λιμενική Ζώνη Ωρωπού 4 τμ. στην Κουμπαγιώτη Αργυρώ για την τοποθέτηση αναψυκτηρίου – περιπτέρου, για δώδεκα μήνες, και για το διάστημα από 20/10/04 μέχρι 20/10/05 έναντι ανταλλάγματος 150,00 Ευρώ. Η απόφαση της Επιτροπής υπεβλήθη προς έγκριση στην Περιφέρεια Αττικής.

II. α. Από τις διατάξεις των άρθρων 13 έως 22 του ν.δ. 1044/1971, όπως τροποποιήθηκαν με το ν. 1043/1980 και το άρθρο 10 του ν. 1416/1984, σε συνδυασμό προς την Κ 5671/1487/9-8-1984 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Αμυνας, Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Δικαιοσύνης, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 38 του ν. 1563/1985 και τροποποιήθηκε με το άρθρο 25 του ν. 1848/1989, συνάγονται το ακόλουθα: Σε αναπήρους και θύματα πολέμου, καθώς και σε αναπήρους ειρηνικής περιόδου του ν. 1370/1944, που έχουν αναπηρία πάνω από 80%, μπορεί να παραχωρηθεί, με άδεια του αρμόδιου Νομάρχη, δικαίωμα εκμεταλλεύσεως περιπτέρων, που είναι τοποθετημένα επάνω στα πεζοδρόμια των δημόσιων, δημοτικών και κοινοτικών δρόμων και πλατειών των πόλεων, κωμοπόλεων και χωριών ή βρίσκονται μέσα σε δημόσιους, δημοτικούς ή κοινοτικούς κήπους και άλση. Το ανωτέρω δικαίωμα εκμεταλλεύσεως περιπτέρου, που περιλαμβάνει το δικαίωμα κατοχής του χώρου εγκαταστάσεως του περιπτέρου, μόνο κατά το χρόνο ισχύος της σχετικής άδειας (άρθρο 15 παρ. 1 ν.δ. 1044/1971), είναι αμεταβίβαστο με πράξεις εν ζωή (άρθρα 15 παρ. 3 και 16 παρ. 4 του ως άνω ν.δ.), πρέπει δε να ασκείται από το δικαιούχο αυτοπροσώπως ή δια των οικείων του (άρθρο 21 παρ. 1 του ίδιου ν.δ.). Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η εκμίσθωσή του για

χρονικό διάστημα μιας τριετίας, υποκείμενης σε παράταση (άρθρα 25 ν. 1848/1989 και 5 της υπουργικής αποφάσεως Κ 5671/1487/9.8.1984), όταν συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι, όπως η αδυναμία του δικαιούχου να εκμεταλλευθεί το περίπτερο αυτοπροσώπως λόγω ασθένειας, γήρατος ή άλλης αιτίας και ύστερα από έγκριση του αρμοδίου Νομάρχη (άρθρα 21 παρ. 2, 12 παρ. 2 ν.δ. 1044/19/1 και 1 παρ. 1 εδ. υ της ως άνω υπουργικής αποφάσεως). Περαιτέρω, στο άρθρο 16 του ίδιου διατάγματος ορίζεται ότι: «1. Αποθανόντος του αναπήρου ή θύματος πολέμου, αποκατασταθέντος κατά τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, τα εξ αυτού απορρέοντα δικαιώματα περιέρχονται κατά την ακόλουθη σειράν: α) εις την χήραν. β)...». Με το άρθρο 13 του ΒΔ 20 Σεπτ. – 24 Οκτ. 1958 ως η σχετική διάταξη ισχύει με το άρθρο 3 του Ν. 1080/1980 (ΦΕΚ Α' 246) προβλέπεται ότι «Του τέλους του παρόντος άρθρου (τέλος πεζοδρομίου, πλατειών και λοιπών κοινοχρήστων χώρων) απαλλάσσονται οι ανάπηροι, και θύματα πολέμου, εις τους οποίους εχορηγήθη, ή ήθελε χορηγηθή άδεια ιδρύσεως περιπτέρου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν.δ. 1044/71.....».

β. Με τον ν. 2971/2001 (ΦΕΚ Α 285), ως ισχύει δυνάμει του νόμου 3153/2003 (ΦΕΚ Α 153), ορίζεται, κατ' άρθρο 19, ότι «Η χερσαία ζώνη λιμένα αποτελείται από τον αιγιαλό και τους αναγκαιούντες συνεχόμενους παραλιακούς χώρους...

Ο καθορισμός της χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης λιμένα γίνεται με απόφαση του φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα, που εγκρίνεται από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως» (Παρόμοια ρύθμιση υφίστατο και υπό τον α.ν. 2344/1940, Α/154, άρθρο 15).

Περαιτέρω με το άρθρο 22 του ίδιου νόμου, προβλέπεται ότι: «1. Οι χώροι και όλα εν γένει τα κτήματα, που περιλαμβάνονται στη ζώνη λιμένα είναι κοινόχρηστα δημόσια κτήματα και ανήκουν στο Δημόσιο κατά κυριότητα, η χρήση όμως και η εκμετάλλευσή τους ανήκει στον οικείο φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα. Αν στη ζώνη λιμένα περιλαμβάνονται ιδιωτικά κτήματα, απαλλοτριώνονται αναγκαστικά για λόγους δημόσιας ωφέλειας υπέρ του Δημοσίου με δαπάνες του αρμόδιου φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα και σε περίπτωση αδυναμίας του με δαπάνες του Δημοσίου σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. 2. Οι κατά τον καθορισμό ή την επέκταση ζώνης λιμένα νόμιμες παραχωρήσεις χρήσης ή μισθώσεις, που υπάρχουν μέσα σε αυτή, εφόσον εξυπηρετούνται λιμενικοί σκοποί, δεν θίγονται και υποκαθίσταται ο φορέας διοίκησης και εκμετάλλευσης του λιμένα



στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του Δημοσίου, των Ο.Τ.Α. και των άλλων Ν.Π.Δ.Δ. Οι διατάξεις περί εμπορικών μισθώσεων δεν εφαρμόζονται για τους χώρους της χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης λιμένα.

3. Όλες οι λοιπές παραχωρήσεις χρήσης ή μισθώσεις συνεχίζονται επ' ονόματι του Δημοσίου, εφόσον δεν παραβλάπτεται η εξυπηρέτηση του λιμένα ή δεν πρόκειται να εκτελεσθούν λιμενικά έργα στους χώρους που καταλαμβάνουν αυτές, διαφορετικά λύονται αζημίως για το Δημόσιο. Για τη συνέχιση ή λύση τους αποφασίζουν ο Υπουργός Οικονομικών και ο καθ' ύλην αρμόδιος Υπουργός.....» Παρατηρείται ότι και με τον ν. 2344/1940, (ΦΕΚ Α, /154), άρθρο 19 οριζόταν ότι:

«1. Αι κατά τον καθορισμόν ή επέκτασιν ζώνης λιμένος υφιστάμεναι νομίμως παραχωρήσεις ή μισθώσεις εντός αυτής, εφ' όσον εκ τούτων εξυπηρετούνται καθαρώς λιμενικοί σκοποί, δεν θίγονται, υποκαθισταμένου μόνον του λιμενικού ταμείου εις τα δικαιώματα και τας υποχρεώσεις του Δημοσίου, δήμου, κοινότητας και των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου. 2. Πάσαι αι λοιπαί παραχωρήσεις χρήσεως ή μισθώσεως συνεχίζονται επ' ονόματι του Δημοσίου, εφ' όσον δεν παραβλάπτεται η εξυπηρέτησις του λιμένος ή δεν πρόκειται να εκτελεσθώσιν αμέσως λιμενικά έργα επί των χώρων, ους καταλαμβάνουσιν αυτά, άλλως διαλύονται. Περί της συνεχίσεως ή της διαλύσεως αυτών αποφασίζει ο οικείος νομάρχης».

III. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η παραχώρηση με τις διατάξεις του α.ν. 1044/1971, χρήσης χώρου με βάση το δικαίωμα εκμετάλλευσης περιπτέρου, το οποίο διατηρείται με την τήρηση της νόμιμης διαδικασίας στο πρόσωπο της χήρας του αρχικού δικαιούχου, δεν θίγεται εκ του γεγονότος ότι καθορίσθηκε, μετά την παραχώρηση, η χερσαία ζώνη λιμένος και ο παραχωρηθείς χώρος εμπίπτει πλέον εντός αυτής, αφού δυνάμει του άρθρου 22 παρ.3 του ν. 2971/2001, αλλά και του άρθρου 19 παρ.2 του προϋχίσσαντος α.ν. 2344/1944 οι, κατά τον καθορισμό ή την επέκταση της ζώνης λιμένος, υφιστάμενες παραχωρήσεις χρήσης δεν θίγονται, εφ' όσον, βεβαίως, δεν παραβλάπτεται η εξυπηρέτηση του λιμένα και η εκτέλεση λιμενικών έργων, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στις ανωτέρω διατάξεις.

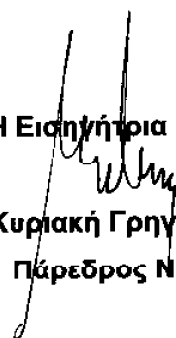
IV. Εν όψει των ανωτέρω, το Γ' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε, ομοφώνως, ότι το δικαίωμα χρήσης χώρου, ο οποίος έχει ήδη παραχωρηθεί στον δικαιούχο, με τις διατάξεις του ν.δ. 1044/1971 (Α - 245), κατά τον χρόνο καθορισμού ή επέκτασης της χερσαίας ζώνης λιμένος δεν θίγεται και

συνεχίζεται υπό τις αυτές προϋποθέσεις η παραχώρηση του, δηλ. άνευ ανταλλάγματος προς το λιμενικό Ταμείο,εφ' όσον δεν παραβλάπτεται η εξυπηρέτηση του λιμένα ή η εκτέλεση λιμενικών έργων.

Θεωρήθηκε,
Αθήνα, 3 Μαρτίου 2005
Ο Πρόεδρος


Γεώργιος Πουλάκος
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.




Η Εισηγήτρια
Κυριακή Γρηγορίου
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.